

Скіра (Оразова) Інна

Тернопільський національний економічний університет
(науковий керівник: д.психол.н., професор, завідувач кафедри
психології та соціальної роботи Фурман А.В.)

НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ В УКРАЇНІ

З розвитком української правової державності та спрямуванням політики України ХХІ століття на входження до європейської (ЄС) та світової спільнот (СОТ) суттєво загострюються питання внутрішньої гармонійної взаємодії гілок влади, наприклад, виконавчої та судової з приводу адміністративно-правового регулювання примусового виконання судових рішень, а водночас і ефективної діяльності органів державної виконавчої служби (далі – ДВС) України щодо реального захисту прав та інтересів фізичних і юридичних осіб відповідно до принципів гуманізму, законності й справедливості. Якщо окреслені принципи відображено в судових рішеннях, то реалізація більшості змісту цих рішень за конституційним принципом обов'язковості їх виконання на всій території України (ч. 4 ст. 124 Конституції України) залишається поза можливостями процесу виконавчого провадження.

Підкреслимо, що результат проведення політичних, правових, соціальних реформ безпосередньо залежить від багатьох показників, зокрема таких як дієвість законодавчої влади, рівень політичної та правової культури населення, стан законності в країні та реальність забезпечення правового статусу особи, стан реалізації гарантованих державою основних прав і свобод людини та громадянина. Важлива роль у забезпеченні реалізації права, утілення в життя суспільства ідеалу справедливості належить судовій системі як одного з основних елементів системи юстиції.

Подальший розвиток української правової державності та спрямування політики України ХХІ століття на входження до європейської та світової спільнот суттєво загострюють питання внутрішньої гармонійної взаємодії гілок влади, наприклад, виконавчої та судової з приводу адміністративно-правового регулювання примусового виконання судових рішень, а разом з тим і ефективної діяльності органів ДВС України щодо реального захисту прав та інтересів фізичних і юридичних осіб відповідно до принципів гуманізму, законності й справедливості. І якщо окреслені принципи відображено в судових рішеннях, то реалізація більшості змісту цих рішень за конституційним принципом обов'язковості їх виконання на всій території України (ч. 4 ст. 124 Конституції України) залишається поза можливостями процесу виконавчого провадження. Тому й статистичний аналіз примусового виконання судових рішень в Україні засвідчує, що державна виконавча служба забезпечує не

більше ніж 10-15% судових рішень, а у країнах Європи, навпаки, цей показник дорівнює 80-86% [2]. Наведені дані свідчать про недосконалість механізму виконання судових рішень, слабку науково-прикладну взаємодію органів законодавчої, виконавчої і судової влади щодо інтеграційного виконання ними своїх повноважень, особливо у сфері адміністративно-правового регулювання примусового виконання судових рішень майнового характеру. Ці фактори зумовлюють низький рівень діяльності державної виконавчої служби України і є першопричинами реформування її системи, структури, повноважень, особливо у сфері примусового виконання судових рішень майнового характеру адміністративно-правовими шляхами.

На сьогодні структурна й організаційна побудова Державної виконавчої служби не забезпечує ефективного функціонування цієї структури, оскільки, перебуваючи в підпорядкуванні Міністерства юстиції України, міністр якого за посадою є членом Кабінету Міністрів України, виникають сумніви стосовно неупередженості державних виконавців у частині виконання судових рішень, по яких відповідачем є Кабінет Міністрів України або один із центральних органів державної виконавчої влади. Отже, може бути порушено закріплений у Законі принцип неупередженості державного виконавця.

Для усунення цього недоліку необхідно вивести Державну виконавчу службу із підпорядкування Міністерства юстиції України та надати їй повноважень центрального органу виконавчої влади зі спеціальним статусом. Вважаємо за доцільне, щоб подання стосовно призначення на посаду кандидатури керівника цього органу вносилося Президентом України до Верховної Ради України, а сам керівник цього органу був підзвітний і підконтрольний виключно Верховній Раді України.

Безумовно, через специфіку виконання судових рішень державні виконавці зустрічають різні перешкоди, які неможливо усунути в стислі строки повністю і якісно, оскільки це залежить від ефективності міжвідомчої співпраці з органами внутрішніх справ. На нашу думку, необхідно створити силовий підрозділ у складі Державної виконавчої служби України зі статусом правоохоронного органу, за прикладом податкової міліції, що є складовою Державної податкової служби України.

Розглядаючи питання реформування системи виконання судових рішень, насамперед, необхідно брати до уваги, що вирішення наявних проблем у цій сфері має бути комплексним, його не можна розглядати окремо від вирішення більш загальних проблем функціонування судової системи й системи юстиції загалом. Стосовно запозичення іноземного досвіду функціонування приватних виконавчих служб, то слід звернути увагу на деякі методологічні застереження: необхідно зважити не тільки на умови і способи створення відповідних органів у країнах романо-германського й англо-американського права, а й на їх

відповідну адаптацію у свідомості суспільства, на фактор довіри населення, взаємодію та розмежування компетенції з державною виконавчою службою й іншими державними органами тощо. У свою чергу, саме поєднання особливостей національно-правового розвитку й тих стандартів, які були прийняті міжнародною спільнотою, допоможе досягти найкращих результатів у пошуку нових шляхів удосконалення та розвитку системи виконання судових рішень як важливої передумови подальшого здійснення судово-правової реформи, а отже, і підвищення загального рівня ефективності системи юстиції в Україні.

Використані джерела

1. Салатний П. Державна виконавча служба: ефект присутності. Правове видання. Юридичний журнал. 2018. №6 (72). С. 22-24.
2. Система виконання судових рішень в Україні не відповідає стандартам ЄС: Постатейні матеріали з офіційного сайту Міністерства юстиції України. URL: www.minjust.gov.ua.

Сосновська Юлія

Тернопільський національний економічний університет
(науковий керівник: д.е.н., професор, професор кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу Монастирський Г.Л.)

УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПОСАДОВИХ ОСІБ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ТА ДЕПУТАТІВ МІСЦЕВИХ РАД

Важливим фактором ефективності управління персоналом в органах місцевого самоврядування виступають професійна підготовка і компетентність, що залежать від ефективного функціонування системи професійного навчання та підвищення кваліфікації посадових осіб місцевого самоврядування і депутатів місцевих рад.

Очевидним є той факт, що на сьогодні посадовці, які працюють в органах публічної влади, не вміють і не хочуть працювати відкрито, публічно. Якщо не вміють, то треба навчити, а якщо не хочуть, то треба вибудувати систему публічної влади так, щоб вони не могли працювати закрито, не ефективно. Тобто сама система їх повинна заставити адаптуватися до неї, або виштовхувати поза свої межі. Тому необхідно підвищити інституційну спроможність служби в органах місцевого самоврядування, а саме забезпечити функціонування системи підвищення кваліфікації посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад, створити для них систему безперервного навчання, так званого "навчання упродовж життя".

Підвищення кваліфікації є одним із провідних видів навчання, яке